

Special Issue 25th February 2018

MAH/MUL/03051/2018
ISSN-2319 9318

Widyawarta®

International Multilingual Research Journal

Bharatiya Vidya Mandir Amravati's
Bharatiya Mahavidyalaya, Morshi Dist. Amravati
(Affiliated To Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati)

One Day National Conference
On

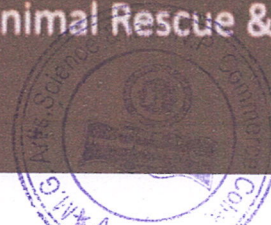
**Recent Trends In Geography
For Wildlife And
Environment Conservation**

Principal
G.S.Meshram

Chief Editor
Prof. Virag Gawande

Editor
Dr. Sawan Deshamuk

Organized By
Department Of Geography
Bharatiya Mahavidyalaya, Morshi Dist. Amravati
In Collaboration With
Aadhar Social Research & Development Training Institute, Amravati
&
Centre for Animal Rescue & Study, Amravati.

Principal
Mahatma Gandhi Arts,
Science & Late
N. P. Commerce College,
Armori, Dist - Gadchiroli

14) सुदूर सवेदन व भौगोलिक सूचना तंत्र प्रणालीचा जलसंसाधनात उपयोग क. प्रणिता आर. जाधव	56
15) पर्यावरण सुरक्षणासाठी सौर ऊर्जा एक अक्षय ऊर्जा संसाधन विशेष संदर्भ - भारत प्रा. संजीव वि.भुयार, चांदूर रेल्वे जि. अमरावती	59
16) विदर्भातील पीक प्रारुपाचे तांत्रिक अध्ययन :- (२००१ ते २०११) श्री. राजेश बाबुराव क्षीरसागर, डॉ. सुषमा लक्ष्मीकांत दामोदरे	62
17) मानव आणि पर्यावरण संबंध प्रा. राजेश पां.मेश्राम, बडनेरा अमरावती	67
18) Geographical Analysis of Tourist places in chimur Surrounding Area..... प्रा. नागसेन नामदेव मेश्राम	69
19) वैश्विक तापमान वाढ व हवामानातील बदल—भौगोलिक विश्लेषण डॉ. विजय बी. खराते, कामरगाव, जि. वाशिम	73
20) हवामान बदलांचा भौगोलिक अभ्यास प्रा. चव्हाण अ.डी., बीड.	77
21) "अमरावती जिल्ह्यातील पर्यावरणीय वायु प्रदुषण या ज्वलंत समस्येचे ..... प्रा. डॉ. सावन मा. देशमुख, मोर्शी	79
22) "अमरावती जिल्ह्यातील चांदूर बाजार तहसिलमधील पूर्णा मध्यम ..... प्रा.डॉ. जयश्री वाय. पडोळे	84
23) ग्रामीण विकासामधील समस्या एक सामाजिक अध्ययन डॉ.शशीकांत रु कडू.	87
24) पर्यावरणीय आपत्ती — भारत — २०१७ प्रा. डॉ. विजय गोरडे, प्रा. पराग श्री. मेश्राम	89
25) हवामान बदलांचे भौगोलिक विश्लेषण Dr. Vijay K. Tompe, Sachin N. Bhombe, Chandur Bazar.	94
26) "अमरावती जिल्ह्यातील वर्धा नदीच्या उर्वर शेजार्यांच्या पाणलोट क्षेत्रातील नदी श्री. अमोल प्रकाशराव वारे, प्रा. श्री. सोमा एस. मालेवार	97

Principal
Mahatma Gandhi Arts,
Science & Late
N. P. Commerce College,
Chandur Bazar

५. ग्रामीण भागामध्ये जलसिंचनाच्या सोयी सुविधा निर्माण करणे गरजेचे आहे. शेततळे या योजना उपयोगी नसून गावतलावांची निर्मिती करणे गरजेचे आहे.

६. शासकीय योजना आणि श्रमदान यांची योग्य सांगड घातल्यास आणि पारदर्शकपणे योजना राबविल्यास गावांचा विकास होवून शकतो.

एकंदरीत प्रामाणिकपणे जर आपल्याला ग्रामीण भागाचा विकास करावयाचा असेल तर शासकीय यंत्रणा आणि ग्रामीण भागातील लोकांची माणसिकता बदलविणे गरजेचे आहे.

संदर्भ :-

१. पाण्डेय, पी. एन. (२०००). ग्रामीण विकास एवं संरचनात्मक परिवर्तन. रावत पब्लिकेशन जयपुर एवं नई दिल्ली. (पृष्ठ क्र. १८ ते २५)

२. डॉ. त्रिपाठी, रेणु. (२०११). ग्रामीण विकास और निर्धनता उन्मुलन. ओमेगा पब्लिकेशन दिल्ली, (पृष्ठ क्र. १ ते २७)

३. डॉ. तिवारी, एस. डॉ. कोष्टा, एस. (२०११). ग्रामीण विकास (सरकार कि योजनाएँ), ओमेगा प्रकाशन. (पृष्ठ क्र. १ ते १५).

४. जिल्हा परिषद अमरावती.

५. जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा अमरावती.

24

पर्यावरणीय आपत्ती — भारत —

२०१७

प्रा. डॉ. विजय गोरडे

प्रा. पराग श्री. मेश्राम

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं
वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी, जि. गडचिरोली

*****

➤ सारांश —

मानवाच्या निसर्गात झालेल्या हस्तक्षेपामुळे भूपृष्ठ, नद्या, डोंगर, हवामान, महासागर, पाऊस इत्यादी भौगोलिक घटकावर परिणाम होवून भयंकर घटना घडत आहे त्यांना आपत्ती असे म्हणतात. उदा. पूर, दूष्काळ, ढगफुटी, भूकंप, ज्वालामुखी, त्सुनामी, भूमीपात इत्यादी नैसर्गिक आपत्तीचा पर्यावरणावर तसेच मानवी जीवनावर परिणाम होतो. नैसर्गिक किंवा मानवी शक्तीमुळे पर्यावरणात अकस्मात घडून येणारा विनाशकारी बदल म्हणजे पर्यावरणीय आपत्ती होय.

भारतात २०१७ या वर्षात विविध पर्यावरणीय आपत्तींना तोंड द्यावे लागले. ज्यामध्ये वाढते तापमान व दूष्काळ, चक्रीवादळ, शितलहर, अतीवृष्टी, ढगफुटी, भूमीपात व भूकंप इ. पर्यावरणीय आपत्ती जानेवारी ते डिसेंबर २०१७ या दरम्यान निर्माण झाल्यात. विविध पर्यावरणीय आपत्तीमुळे मोठ्या प्रमाणावर मानव व वित्तहानी झाली. त्याचा परिणाम शेत जमिनीचे नुकसान, रस्ते व दळणवळणाचा नाश, प्राकृतिक भुरूपीकेत झालेला बदल जैव विविधतेचा न्हास, महागाईत झालेली वाढ व अर्थव्यवस्थेवर प्रभाव झालेला दिसतो. वरील विविध पर्यावरणीय आपत्तीचा विनाश टाळण्याकरिता पर्यायी आपत्ती व्यवस्थापनाची गरज असून ज्या माध्यमातून आपण आपत्तीची तिव्रता कमी करू शकू.

❖ विद्यावार्ता: Interdisciplinary Multilingual Refereed Journal Impact Factor: 5.131 (IIJIF)

Principal
Mahatma Gandhi Arts,
Science & Late
N. P. Commerce College,
Armori, Dist - Gadchiroli